

Gènere en els comitès editorials i científics de les revistes espanyoles de ciències de l'esport

Gender in Spanish Sport Science Journal Editorial Boards and Science Committees

ENRIQUE ORTEGA TORO

Universitat de Múrcia (Espanya)

PEDRO VALDIVIA-MORAL

Universitat de Granada (Espanya)

ROCÍO GONZÁLEZ COL

JOSÉ LUIS GONZÁLEZ COL

Universitat de Múrcia (Espanya)

Autor per a la correspondència

Pedro Valdivia-Moral

pvaldivia@ugr.es

Resum

L'objectiu d'aquest treball és analitzar el paper de la dona en la gestió de les revistes espanyoles de ciències de l'esport. Es va fer un estudi comparatiu de gènere des de les perspectives de: a) direcció de la revista; b) editor de la revista; c) membres del comitè científic, i d) membre del comitè editorial, del total de revistes ($n = 33$). Els resultats mostren que: a) pràcticament la totalitat de directores són homes (90,63 %); b) en la gran majoria l'editor és un home (90,63 %); c) el percentatge mitjà de dones en el comitè editorial/redacció és del 21,2 %; d) el percentatge mitjà de dones en el comitè científic és del 17,97 %. Finalment, entre les conclusions es destaca que hi ha vuit revistes on cap membre del comitè editorial és una dona, i dues revistes on no hi ha cap dona en el comitè científic.

Paraules clau: gènere, comitè editorial, comitè científic, revistes

Abstract

Gender in Spanish Sport Science Journal Editorial Boards and Science Committees

The aim of this paper is to analyze the role of women in the management of Spanish sports science journals. A comparative study of gender was conducted from the perspectives of a) journal director, b) journal editor, c) members of the scientific committee, and d) members of the editorial board of all the journals ($n = 33$). The results show that: a) all directors are men (90.63%); b) in most of them the editor is a man (90.63%); c) the average percentage of women on editorial boards is 21.2%; d) the average percentage of women on the scientific committees is 17.97%. Finally, there are eight journals where no member of the editorial board is a woman and two journals where there is no woman on the scientific committee.

Keywords: gender, editorial board, scientific committee, journals

Introducció

La producció científica és un requeriment fonamental en l'espai universitari. És per això que s'hi han de reflectir les demandes de la societat, donant fruit a treballs científics que tractin els temes que són importants per als diferents col·lectius. D'aquesta manera, els estudis han de presentar rellevància científica i aplicabilitat al camp científic a què pertanyin (Olmedilla, Ortega, González, & Hernán-Villarejo, 2013). Aquesta producció científica se sol plasmar en la publicació d'articles,

llibres, capítols de llibres i diferents aportacions a congressos (Villamón, Devís, & Valenciano, 2005).

En el cas dels articles, han de ser sotmesos a un procés d'avaluació un vegada que són enviats a revistes científiques. Aquests processos són duts a terme pels comitès editorials que valoren aspectes com el valor divulgatiu de l'estudi per a la revista i/o l'avenç del treball a les seves normes. Així, quan el treball supera aquesta primera fase, passa a ser jutjat per part dels membres del comitè científic que sospensen aspectes

com el rigor científic i la rellevància intel·lectual, entre altres. Per a això, generalment s'utilitza el mètode de "Doble revisió cega". D'aquesta manera, les revistes contribueixen a la legitimació social, acadèmica i professional de l'àrea en què es trobin emmarcades (Oliveira, 2011, 2012).

Com es pot comprovar el paper dels comitès editorials i científics és de vital importància en el funcionament d'una revista científica. Així mateix, l'anàlisi de les característiques científicotècniques de les revistes és primordial, i és necessària a més a més, la seva actualització periòdica (Villamón, Devís, Valencia, & Valenciano, 2007; Villamón, Job, Valenciano, & Devís-Devís, 2012). És per això que la presència de les dones en aquest camp de la ciència ha de ser notoria ja que des de fa molts anys i des de diverses cultures, s'han detectat accions discriminatòries (Rage, 2001; López-Villar & Alvariñas, 2011). En l'actualitat, hi ha un interès creixent a Espanya a millorar la situació de les dones en els diferents camps de la ciència (Torres-Salinas, Muñoz-Muñoz, & Jiménez-Contreras, 2010; Castillo-Andrés, Camps-Mesa, & Ries, 2013); per aquesta raó la presència femenina en els comitès editorials i científics de les revistes és una situació bastant important i és estudiada per diversos autors nacionals (Vallejo, Rojas, & Fernández-Cano, 2002) i internacionals (Goldberg, 1968; Paludi & Bauer, 1983; Paludi & Strayer, 1984).

La presència d'estudis que analitzin en profunditat la qualitat de les revistes científiques en ciències de l'activitat física i de l'esport (CAFE), es ve demanant des de fa una dècada tal com indiquen Devís-Devís, Antolín, Villamón, Moreno i Valenciano (2003), si bé, no es fa cap referència a estudis que analitzin la qualitat de les revistes des d'un punt de vista de gènere, independentment de les disciplines i temes d'estudi que s'analitzin (Devís-Devís, Valenciano, Villamón i Pérez-Samaniego, 2010). La presència i evolució de la dona en els diferents àmbits de l'esport ha estat estudiada per diferents autors com Codina i Pestana (2012), Valdivia-Moral, López-López, Lara i Zagalaz (2012), Bucco-dos Santos i Zubiaur (2013) i, Selva, Pallarés i González (2013), i organismes com el Consell Superior d'Esports (2010) i la Conferència Espanyola d'Instituts i Facultats de Ciències de l'Activitat Física i de l'Esport (2011), per aquest motiu és important que en la progressiva incorporació de la dona en l'esport, es tingui en compte l'àmbit acadèmic. D'aquesta manera, malgrat la revisió bibliogrà-

fica efectuada, no s'han trobat estudis al camp de les CAFE, la qual cosa comporta la necessitat de dur a terme una revisió d'aquest tipus.

Després de la revisió bibliogràfica exposada, l'objectiu del present treball és analitzar el paper de la dona en la gestió acadèmica i científica de les revistes espanyoles de CAFE, fent un estudi comparatiu de gènere des de les perspectives de: a) direcció de la revista; b) editor de la revista; c) membres del comitè científic, i d) membre del comitè editorial de la revista.

Mètode

Es van analitzar el total ($n = 33$) de revistes científiques espanyoles actives en data del 30 de novembre del 2012 de l'àrea d'activitat física i esportiva indexades en la base de dades *DICE* (Difusió i Qualitat Editorial de les Revistes Espanyoles d'Humanitats i Ciències Socials i Jurídiques), a les quals es van unir aquelles revistes actives indexades en el Catàleg Latindex editades a Espanya, pertanyents a l'àmbit de l'esport. A través de la informació existent en la pàgina web de cadascuna de les revistes es van analitzar les variables següents: a) direcció de la revista (femenina-masculina); b) edició de la revista (femenina-masculina); c) nombre i percentatge de membres del comitè científic de la revista (femení-masculí), i d) nombre i percentatge de membres del comitè científic de la revista (femení-masculí).

Resultats

En analitzar el percentatge d'homes i dones que estan com a màxims responsables de les revistes científiques espanyoles de ciències de l'esport, s'observa que pràcticament la totalitat de directores són homes (90,63 % de les revistes analitzades) i que en la gran majoria de les revistes l'editor també és un home (90,63 %). En aquest sentit, només les revistes *Aloma*, *Revista andaluza de medicina del deporte* i la *Revista internacional de deportes colectivos*, són dirigides per dones mentre que les revistes *Aloma*, *Movimiento humano* i *Tándem*, l'edició és a càrrec d'una dona. Per tant *Aloma: Revista de Psicología, Ciències de l'Educació i de l'Esport*, és l'única revista on la directora i l'editora són dones, si bé, en aquest cas és la mateixa persona.

De manera més detallada, a les *taules 1 i 2* s'observen els valors descriptius en relació amb nombre i

Comitè	Variable	Mitjana	Des. típ.	Mínim	Màxim	Moda
Editorial Redacció	Nombre de membres	9,81	6,94	2	28	4
	Nombre de dones	1,94	1,90	0	7	0
	Nombre d'homes	7,87	5,89	1	24	3
Científic	Nombre de membres	39,63	41,14	3	196	8
	Nombre de dones	7,44	9,05	0	35	1
	Nombre d'homes	32,19	34,09	3	163	7

◀ **Taula 1.** Valors descriptius de les variables objecte d'estudi

percentatge dels membres dels comitès editorials/redacció i dels comitès científics de les revistes espanyoles de ciències de l'esport.

En concret, en relació amb el comitè editorial/redacció, a la *taula 1* s'observa una important heterogeneïtat en el nombre total dels seus membres. D'una banda s'observa que mentre les revistes *FEGUI*, *RED* i *TRANCES* només tenen dos membres, en la revista *Archivos de Medicina del deporte* s'observa fins a 28 persones formant l'equip editorial. En aquest sentit, també s'observa una important heterogeneïtat en el nombre de membres del comitè editorial/redacció de gènere femení, de manera que en les revistes *Apunts Medicina de l'Esport*, *Avances en traumatología, cirugía, rehabilitación, medicina preventiva y del deporte*, *E-Balonmano.com*, *Habilidad motriz*, *Journal of Human Sport & Exercise*, *RED* y *Revista Española de Educación Física y Deportes*, no hi ha ni una sola dona en el comitè editorial/redacció, a *RICYDE* n'hi ha sis i en la *Revista Pedagógica Adal* n'hi ha set. Pel contrari, quan observem el nombre d'homes que apareixen en els comitès editorials/redacció, en totes les revistes, n'hi ha almenys un (com és el cas de *FEGUI* i *TRANCES*), mentre que en la revista *RICYDE* n'hi ha 19 i en *Archivos de medicina del deporte*, n'hi ha un total de 24.

A causa de la gran heterogeneïtat en el nombre total de membres del comitè editorial/redacció, va ser necessari analitzar les dades dels membres del comitè editorial/redacció de les revistes científiques en percentatges. En aquest sentit, només les revistes *ADAL*, *FEGUI*, *Journal of Sport and Health Research*, *Kronos*, *Movimiento humano* (aquesta amb el 62,5 %), *Revista de Psicología del Deporte*, *Tándem* i *TRANCES*, tenien un percentatge de dones en el seu comitè editorial/redacció superior al 33 % del total dels seus membres. Al contrari, es van observar un total de 13 revistes, on el percentatge de dones en el comitè editorial/de redacció eren inferiors al 15 % (*Acción Motriz*, *Ágora*, *Apunts. Medicina de l'Esport*, *Archi-*

vos de medicina del deporte, *Avances en traumatología, cirugía, rehabilitación, medicina preventiva y del deporte*, *Habilidad motriz*, *Journal of Human Sport & Exercise*, *RED*, *Revista andaluza de medicina del deporte* i *Revista de artes marciales asiáticas*).

D'altra banda, en analitzar els membres del comitè científic, a la *taula 1* s'observa novament una important heterogeneïtat en el nombre total dels seus membres. Mentre que hi ha set revistes amb un nombre menor de 15 membres en el seu comitè científic (*Actividad Física y Deporte: Ciencia y Profesión*, *Archivos de medicina del deporte*, *Avances en traumatología, cirugía, rehabilitación, medicina preventiva y del deporte*, *Movimiento humano*, *Revista internacional de derecho y gestión del deporte*, *Revista de Psicología del Deporte* i *TRANCES*), també s'aprecien un total de vuit revistes amb més de 60 membres en el seu comitè científic (*Apunts. Educación Física i Esports*, *Apunts. Medicina de l'Esport*, *CCD*, *Journal of Human Sport & Exercise*, *Kronos*, *RED*, *Revista Iberoamericana de Psicología del Ejercicio y el Deporte* i *RICYDE*).

Novament s'aprecia un escàs nombre de membres del comitè científic de gènere femení, de manera que en la meitat de les revistes científiques de ciències de l'esport espanyoles ($n = 16$), hi ha menys de cinc dones en els seus comitès científics, i només en cinc revistes n'hi ha més de 15 (*Apunts. Educación Física i Esports*, *Journal of Sport and Health Research*, *Kronos*, *Revista Iberoamericana de Psicología del Ejercicio y el Deporte* i *RICYDE*). Contràriament, en observar el nombre

Comitè	Variable	n	%
Editorial Redacció	Directors masculins	28	84,8%
	Directores femenines	5	15,2%
	Editores masculins	29	87,9%
	Editores femenines	4	12,1%

▲ **Taula 2.** Percentatge del gènere de directors i editors de revistes

d'homes que apareixen en el comitès científics, en totes les revistes n'hi ha almenys tres (com és el cas de *Actividad Física y Deporte: Ciencias y Profesión* i *TRANCES*), mentre que en la revista *RICYDE* n'hi ha 108 i en *Apunts. Educació Física i Esports*, n'hi ha un total de 169.

A causa de la gran heterogeneïtat en el nombre total de membres del comitè científic, va ser imprescindible analitzar les dades en percentatges. En aquest sentit, només en les revistes *ADAL*, *Aloma*, *FEGUI*, *Journal of Sport and Health Research*, *Movimiento humano*, *Revista Iberoamericana de Psicología del Ejercicio y el Deporte* (aquesta amb el 41,6 %), *Revista de Psicología del Deporte* i *TRANCES*, més del 33 % dels membres del comitè científic són dones. Al contrari, es van observar un total de 13 revistes, on el percentatge de dones en el comitè científic eren inferiors al 15 %. Finalment cal destacar que no hi ha ni una sola dona en el comitè científic en la revista *Avances en traumatología, cirugía, rehabilitación, medicina preventiva y del deporte* ni a la revista *Actividad Física y Deporte: Ciencia y Profesión*.

Discussió

El paper de la dona en els diferents comitès que formen les revistes científiques ha passat desapercebut i no se li ha donat la importància que mereix. Es pot comprovar que tradicionalment l'estudi de la influència de la dona en l'esport ha estat mitjançant l'anàlisi de la seva participació en l'esport d'oci, esport d'alt nivell i ocupació de llocs directius d'influència en àmbits esportius (Puig & Soler, 2004). D'aquesta manera, sorgeixen diferents propostes per analitzar el paper de la dona en la ciència. A Espanya trobem el llibre blanc sobre la situació de les dones en la ciència espanyola (Sánchez, Rica, & Dolado, 2011), i a nivell europeu l'informe del grup de treball ETAN publicat per la Comissió Europea (CE, 2001) i l'informe del Grup Hèlsinki sobre Dones i Ciència (2010).

El lloc més important en una revista científica és la direcció. En aquest sentit, els resultats obtinguts mostren que la gran majoria de les revistes (90,63 %) tenen una direcció masculina, per la qual cosa el paper femení és molt reduït; per tant, es pot afirmar que en la direcció de les revistes de CAFE, hi ha un "sostre de vidre" que impedeix les dones accedir als llocs de més responsabilitat (García-Calvente, Jiménez-Roderic, & Martínez-Morante, 2010). Cal destacar el recent estudi de Tejero-González, Lorite i Castejón-Oliva (en premsa), el qual és l'únic en revistes de ciències de l'esport a Espanya, on s'indica que el 50 % de la direcció de la *Revista Internacional de Medicina y Ciencias del Deporte* és a càrrec d'una dona. D'altra banda, en altres àmbits de l'esport es troben resultats semblants ja que segons l'estudi d'Alfaro, Vázquez, Gallardo i Ferro (2012), el 10 % de les presidències de federacions esportives de la comunitat de Madrid les ocupen dones. Hi ha diferents variables que presenten una heterogeneïtat manifesta i d'aquesta manera es pot comprovar en els valors de les desviacions típiques que són alts i les mitjanes no són representatives. Això s'explica per la diversitat que hi ha en les àrees d'educació física i didàctica de l'expressió corporal de les universitats espanyoles, les quals són les que aporten el personal investigador que formen els comitès editorials i científics de les revistes. Aquesta tendència ja va ser descrita per Zagalaz (2007) i Ortega, Valdivia-Moral, Villarejo i Olmedilla (2014).

En el moment en què s'analitzen els resultats corresponents dels membres del comitè editorial/redacció es pot veure l'heterogeneïtat trobada. Així, les revistes *ADAL*, *FEGUI*, *Journal of Sport and Health Research*, *Kronos*, *Movimiento humano*, *Revista de Psicología del Deporte*, *Tándem* i *TRANCES* (25 % de la mostra) tenen en el seu comitè editorial/redacció més d'un 33 % de membres que són dones. Es destaca la revista *Movimiento humano* en què més de la meitat del comitè editorial/redacció són membres femenines. En aquesta línia es troben els resultats exposats per Vallejo, Rojas i Fernández-Cano (2002), que mostren que els comitès editorials de les revistes d'educació estan formats en un 33,5 % per dones i en un 66,5 % per homes. Cal destacar que encara que les dades i l'àrea analitzada siguin molt semblants, cap de les revistes analitzada per aquests autors pertany al camp de l'educació física. D'altra banda, s'ha de subratllar que aquests autors van trobar que un 4,1 % dels consells editorials, estava format per investigadors d'altres països. Respecte a la internacionalització del consell editorial Tejero-González et al. (en premsa) i Villamón et al. (2012) exposen que a penes el 25 % de membres no són espanyols, no obstant això, aquest treball no aprofundeix en el gènere dels membres internacionals. A l'últim, les dades trobades per Tejero-González et al. (en premsa), mostren que el 25 % dels membres del comitè editorial de la *Revista Internacional de Medicina y Ciencias del Deporte* són dones, dades que posen de manifest que la presència femenina és menor que en altres revistes.

En un altre sentit, 14 revistes (43,75 % de la mostra) tenen menys d'un 15 % de membres femenins en els seus comitès editorials i/o de redacció. És a dir, més d'un terç de les revistes analitzades tenen molt poca presència femenina en el comitè editorial/redacció. En aquesta línia, Alfons-Arroyo, Bolaños-Pizarro, González-Alcalde, Villamón i Aleixandre-Benavent (2010) relacionen que la poca producció científica de dones es correspongui amb la baixa presència en els comitès editorials. Tanmateix, no aporten dades sobre la participació de les dones en aquest apartat de les revistes. En un altre ordre d'idees, es pretén destacar la poca bibliografia que hi ha sobre la temàtica, la qual cosa provoca que les dades no puguin ser comparades amb altres autors. D'aquesta manera es troben treballs com el que va exposar Devís-Devís et al. (2003), el qual fa una anàlisi del consell editorial de revistes de ciències de l'esport al nostre país, però no identifica el gènere dels membres.

El comitè científic és un altre dels aspectes a destacar en aquest estudi. D'aquesta manera, es troba una gran heterogeneïtat en les revistes analitzades, ja que hi ha revistes amb menys de 15 membres en els seus comitès científics fins a altres revistes amb més de 60 membres. Pel que fa al gènere, la presència de la dona no supera el 41 % en el millor dels casos. Així mateix, aquesta presència femenina en aquest òrgan de les revistes, està per sota del 15 % en alguns casos, la qual cosa posa de manifest que la presència de les dones és molt pobra. Recentment, s'ha publicat l'anàlisi d'una revista científica de ciències de l'esport per part de Tejero-González et al. (en premsa). En aquest treball es fa una anàlisi de la internacionalització dels membres del comitè científic, els quals formen un 35,8 % del total. A més a més, aquest estudi indica que només el 4 % dels membres del comitè científic de la revista analitzada són dones. Per tant, aquesta revista respon a les dades indicades anteriorment on s'afirmava que hi ha revistes amb menys del 15 % de dones en els seus comitès científics.

Per últim, s'ha de fer referència a què la pertinença a un comitè editorial i/o científic no és reconegut en els diferents concursos a què postula el professorat universitari. O sigui, no és valorat per exemple, en els processos d'acreditació de l'ANECA. En tot cas, la pertinença a aquests òrgans editorials i científics és penalitzat en processos d'aquest tipus, ja que no està ben valorat que aquells membres dels comitès publiquin en les revistes a què pertanyen. Tot això, i atès que el treball que s'ha de dur a terme en el procés científic i d'edició d'una revista

no està remunerat, fa que la pertinença als comitès no sigui d'interès per a gaire personal investigador.

Conclusions

Entre les conclusions, en primer lloc es pot afirmar que la direcció de les revistes científiques en ciències de l'activitat física i de l'esport és responsabilitat d'homes. D'altra banda, pel que fa al nombre de membres dels comitès editorials la presència femenina mai supera la masculina.

En els comitès científics es pot afirmar que en totes les revistes analitzades hi ha més homes que dones en els seus comitès científics. Per últim, des d'una perspectiva general, es conclou que hi ha gran heterogeneïtat en la composició dels comitès editorials i científics de les revistes de ciències de l'esport i que la presència femenina és menor que la masculina.

Conflicte d'interessos

Els autors declaren no tenir cap conflicte d'interessos.

Referències

- Alfaro, E., Vázquez, B., Gallardo, J., & Ferro, S. (2012). La participación de las mujeres dentro de la Dirección General de Deportes de la Comunidad de Madrid y las federaciones deportivas madrileñas. *Kronos*, 12(2), 7-16.
- Alonso-Arroyo, A., Bolaños-Pizarro, M., González-Alcaide, G., Villamón, M., & Aleixandre-Benavent, M. (2010). Análisis de género, producción científica y colaboración de las profesoras universitarias en Ciencias de la Salud en la Comunidad Valenciana (2003-2007). *Revista Española de Documentación Científica*, 33(4), 624-642. doi:10.3989/redc.2010.4.764
- Bucco-dos Santos, L., & Zubiaur, M. (2013). Desarrollo de las habilidades motoras fundamentales en función del sexo y del índice de masa corporal en escolares. *Cuadernos de psicología del Deporte*, 13(2), 63-72. doi:10.4321/S1578-84232013000200007
- Castillo-Andrés, O., Campos-Mesa, M. C., & Ries, F. (2013). Gender equity in physical education from the perspective of achievement goal theory. *Journal of Sport and Health Research*, 5(1), 57-70.
- Codina, N., & Pestana, J. V. (2012). Estudio de la relación del entorno psicosocial en la práctica deportiva de la mujer. *Revista de Psicología del Deporte*, 21(2), 243-251.
- CE (Comisión Europea). (2001). Política científica de la Unión Europea. Promover la excelencia mediante la integración de la igualdad entre géneros. Informe del grupo de trabajo de ETAN sobre mujeres y ciencia. Luxemburgo: Oficina de publicaciones de las comunidades europeas.
- Conferencia Española de Institutos y Facultades de Ciencias de la Actividad Física y del Deporte (2011). *Alumnado y profesorado en los estudios de CAFyD por sexo*. Toledo: CEIFCAFyD.
- Consejo Superior de Deportes (2010). *Plan Integral para la Actividad Física y el Deporte*. Madrid: Consejo Superior de Deportes.

- Devís-Devís, J., Antolín, L., Villamón, M., Moreno, M., & Valenciano, J. (2003). Las revistas científico-técnicas españolas en Ciencias de la Actividad Física y del Deporte: Inventario y análisis de calidad de contenido y difusión. *Revista Española de Documentación Científica*, 26(2), 177-190.
- Devís-Devís, J., Valenciano, J., Villamón, M., & Pérez-Samaniego, V. (2010). Disciplinas y temas de estudio en ciencias de la actividad física y del deporte. *Revista Internacional de Medicina y Ciencias de la Actividad física y del Deporte*, 10(37), 150-166.
- García-Calvente, M. M., Jiménez-Rodrigo, M. L., & Martínez-Morante, E. (2010). *Guía para incorporar la perspectiva de género en la investigación en salud*. Granada: Escuela Andaluza de Salud Pública.
- Goldberg, P. A. (1968). Are some women pre-judiced against women? *Transaction*, 5(5), 28-30.
- Grupo Helsinki sobre Mujeres y Ciencia (2010). *Informe final reunión grupo Helsinki*. Madrid: Ministerio de Ciencia e Innovación.
- López-Villar, C., & Alvariñas, M. (2011). Anàlisis mostrals des d'una perspectiva de gènere en revistes d'investigació de ciències de l'activitat física i de l'esport espanyoles. *Apunts. Educació Física i Esports* (106), 62-70. doi:10.5672/apunts.2014-0983.cat. (2011/4).106.08
- Olivera, J. (2011). Tendències en l'edició i la millora de la qualitat de les revistes científiques espanyoles de ciències socials. *Apunts. Educació Física i Esports* (104), 5-10. doi:10.5672/apunts.2014-0983.cat.(2011/2).104.00
- Olivera, J. (2012). Revistes espanyoles de ciències de l'activitat física i de l'esport: proposta d'actuació. *Apunts. Educació Física i Esports* (107), 5-12. doi:10.5672/apunts.2014-0983.cat. (2012/1).107.00
- Olmedilla, A., Ortega, E., González, J., & Hernán-Villarejo, D. (2013). Análisis de los proyectos de investigación de financiación pública en psicología del Deporte. *Anales de Psicología*, 29(3), 714-723. doi:10.6018/analesps.29.3.175851
- Ortega, E., Valdivia-Moral, P., Villarejo, D., & Olmedilla, A. (2014). Análisis de los proyectos de investigación concedidos por el Consejo Superior de Deportes (2006-2012), desde una perspectiva de género. *Revista de Psicología del Deporte*, 23(1), 95-100.
- Paludi, M. A., & Bauer, W. D. (1983). Goldberg revisited: What's in an author's name? *Sex Roles*, 9(3), 387-390. doi:10.1007/BF00289673
- Paludi, M. A., & Strayer, L. A. (1984). What's in an author's name? Differential evaluations of performance as a function of author's name. *Sex Roles*, 12(3-4), 353-361. doi:10.1007/BF00287601
- Puig, N., & Soler, S. (2004). ona i esport a Espanya: estat de la qüestió i proposta interpretativa. *Apunts. Educació Física i Esports* (76), 71-78.
- Rage, F. (2001). El silencio en la comunicación humana. *Dossiers feministes*, 3, 88-98.
- Sánchez, I., Rica, S., & Dolado, J. J. (2011). *Libro Blanco. Situación de las mujeres en la ciencia española*. Madrid: Ministerio de Ciencia e Innovación.
- Selva, C., Pallarés, S., & González, M.D. (2013). Una mirada a la conciliación a través de las mujeres deportistas. *Revista de Psicología del Deporte*, 22(1), 69-76.
- Tejero-González, C. M., Lorite, M., & Castejón-Oliva, F. J. (en prensa). La "Rev. Int. Med. Cienc. Act. Fis. Dep.". Una aproximación bibliométrica del periodo 2000-2011. *Revista Internacional de ciencias de la Actividad Física y del Deporte*.
- Torres-Salinas, D., Muñoz-Muñoz, A. M., & Jiménez-Contreras, E. (2010). Análisis bibliométrico de la situación de las mujeres investigadoras de ciencias sociales y jurídicas en España. *Revista de Documentación Científica*, 34(1), 11-28. doi:10.3989/redc.2011.1.794
- Valdivia-Moral, P., López-López, M., Lara-Sánchez, & Zagalaz-Sánchez (2012). Concepto de coeducación en el profesorado de Educación Física y metodología utilizada para su trabajo. *Movimiento*, 18(4), 197-217.
- Vallejo, M., Rojas, C., & Fernández-Cano, A. (2002). Sesgos relativos al género en las políticas editoriales de revistas científicas españolas del campo de la educación. *Relieve*, 8(2), 166-174.
- Villamón, M., Devís, J., Valencia, A., & Valenciano, J. (2007). Características y difusión de las revistas científico-técnicas españolas de ciencias de la actividad física y del deporte. *El profesional de la información*, 16(6), 605-615.
- Villamón, M., Devís, J., & Valenciano, J. (2005). Análisis de la visibilidad de las revistas científico-técnicas españolas de ciencias de la actividad física y del deporte. *Revista de psicología del deporte*, 14(2), 253-267.
- Villamón, M., Job, I., Valenciano, J., & Devís-Devís, J. (2012). Estudio comparativo de cinco revistas de Ciencias del Deporte indizadas en WoS1. *Revista de Psicología del Deporte*, 21(2), 281-287.
- Zagalaz, M. L. (2007). Valoración de la Educación Física Escolar por el Alumnado de Educación Primaria. Proyecto de Investigación conducente a la obtención de la CU en Didáctica de la Expresión Corporal. Madrid: Ministerio de Educación.